

Прохоренко В.П.

учитель,

Кодаківська ЗОШ I-III ступенів

Васильківської міської ради Київської області

**МОВА ТА ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖІ:
МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОПРОНИКНЕННЯ**

Інтернет сьогодні є надзвичайно важливим комунікативним засобом, який відіграє велику роль у мовній практиці українців. Через постійну присутність в житті своїх користувачів соціальні мережі мають вирішальний соціальний вплив. Завдяки низці позамовних чинників динамічні процеси, що відбуваються у структурі мови, створюють нову форму спілкування між людьми, нові закони в мові та зовсім нову культуру мовного середовища. Все це свідчить про зміну пріоритетів українського суспільства в епоху глобалізації [1, с. 234].

Вплив міжособистісної комунікації в соціальних мережах на становлення та розвиток мови створює для учасників дискусії широкі різновекторні, нерідко протилежні можливості. Мова Інтернету надзвичайно багатоаспектна. Одні дослідники вважають її «псевдогендерною» [1, с. 228], інші – «такою, що перебуває під креативним впливом молодіжної субкультури» [2]. Використання

української мови в соціальних мережах є кричуще малим: лише кожен шостий пост написаний українською. Приблизно таке ж співвідношення серед особистих акаунтів і серед сторінок організацій. Мовне середовище Інтернету є сукупністю величезної кількості сфер спілкування, які не пов'язані між собою. Ці сфери функціонують автономно, тому для мови соціальних мереж є характерними неоднорідність та наявність великої кількості функціонально-стильових та жанрових різновидів.

Оскільки будь-який текст, опублікований у мережі для відкритого доступу, читає значне коло користувачів. Отже, лексика, що використовується в пості чи коментарі, а особливо та, яка була вжита особливо влучно, набирає популярності та швидко розповсюджується іншими користувачами. Таким чином «багато новотворів чи інших трендових мовних елементів дуже швидко починають домінувати у мережі та поза нею, справляючи вже прямий вплив на мову, отже, змінюючи її» [3, с. 5]. Акцентовано увагу на спрощенні мовних практик під час онлайн-спілкування в умовах глобалізації інформаційного простору. Спілкування в соціальних мережах характеризується також короткими та лаконічними структурами, оскільки інформація, що передається, повинна містити максимально стислий зміст. Користувачі соціальних мереж послуговуються здебільшого простими, означено-особовими реченнями (наприклад, «Іду на роботу», «Буду завтра») та скороченням слів (наприклад, «норм», «ок»). Ці моделі стали активно вживаними і в повсякденному спілкуванні. Доведено, що соціальні мережі витісняють живе спілкування. Мова в соціальних мережах стає примітивною, що свідчить про потенційні загрози найперше для збереження та розвитку літературної мови.

Стрімкий розвиток Інтернету спричинив зміни спектрів засобів, визначальних для кожного стилю мови. Характерною ознакою всіх функціональних стилів сучасної української мови в Інтернеті є розмовність текстів, проте вияв цієї категорії в різних стилях неоднаковий. «Крім власне розмовного дискурсу, характерні засоби вираження розмовності репрезентовані в публіцистичних жанрах, у художніх текстах. Подекуди відповідні тенденції притаманні науковій літературі, менше – офіційно-діловим текстам» [1, с. 21].

В умовах зростання значення соціальних мереж як майданчика для комунікацій починає змінюватись значення літературної мови як засобу міжособистісного спілкування та спілкування спільнот. «З огляду на те, що мережеві співтовариства в інтернет-середовищі є неформальними і передбачають відносну свободу змістового наповнення та літературного стилю, будь-яка регламентація їх функціонування виглядає, з одного боку, недоречною» [4, с. 456]. Мова соціальних мереж є відображенням реальної мовленнєвої ситуації зі значною кількістю розбіжностей між літературною мовою та власне мовленням користувачів.

Отже, розвиток Інтернет-комунікацій спричинив докорінні зміни в сучасній українській мові. Поряд із позитивними змінами, спостерігаються й негативні наслідки впливу Інтернету на мову, серед яких найсуттєвішим є ослаблення внутрішньої цензури мови, що спровокувало порушення мовного стандарту. Найяскравішою рисою мови Інтернет-мереж є наближення до розмовності. Елементи розмовного стилю проникли в усі функціональні стилі сучасної української мови, представлені в соціальних мережах. Тенденція до розмовності стала причиною певного розмиття меж стилів в українському дискурсі. Спілкування в соціальних мережах також наближене до усного різновиду розмовного стилю. Трансформацій зазнав також письмовий текст загалом як основний канал комунікації в Інтернет-середовищі. Сьогодні спостерігається тенденція до скорочення обсягу письмового тексту в Інтернеті та зростання ролі відео як способу передачі інформації. Всі ці зміни засвідчують про зародження абсолютно нової культури інформаційного середовища. Такі трансформації надзвичайно багатопланові, тому потребують подальших наукових розвідок.

Список використаних джерел:

1. Чемеркін С. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньо-структурні процеси [Електронний ресурс] / С. Чемеркін. – К., 2009. – 240 с. URL: <http://www1.nas.gov.ua/institutes/iium/e-library/Documents/chemerkin-s.pdf>
2. Зайцева С.В. Інтернет-спілкування як нова форма міжособистісної комунікації. URL: <http://ukrmova.com.ua/zmist-zhurnalu/vipusk-11/internet-splukuvannyayak-nova-forma-mizhosobistisnoi-komunikacii>

3. Синюта О. Роль соціальних мереж у змінні мов [Електронний ресурс] / Синюта О. // International scientific survey journal. – 2018. – Т. 1. – № 3. – С. 1–13. – URL: <http://syniutajournals.com/index.php/ISSJ/article/view/17/15>

4. Тарасенко Н. Інформаційні комунікації в середовищі соціальних мереж: аспекти стандартизації бібліотечного сегмента [Електронний ресурс] / Н. Тарасенко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / редкол.: О. С. Онищенко (голова), Г. В. Боряк, В. М. Горовий [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 46. – С. 455–477. – URL: <https://doi.org/10.15407/np.46.455>

С.І.